

Koncepce rozvoje Taneční konzervatoře hlavního města Prahy, Praha 1, Křížovnická 7

Úvod

Předkládám svoji koncepci rozvoje Taneční konzervatoře hlavního města Prahy. Moje předložené návrhy vychází ze znalosti oboru, současných podmínek tanečního vzdělávání a taneční praxe, ale také koncepčních dokumentů. Mé informace o škole jsou především z Výročních zpráv školy a Závěrečných zpráv České školní inspekce. Dlouhodobě také sleduji situaci v jednotlivých baletních souborech u nás i jejich personální složení a s tím tedy i uplatnění českých absolventů v tuzemských souborech. Což vidím obecně jako velký problém, že procento českých tanečníků v českých divadlech klesá. Ve svém textu nejprve představuji současný stav školy a poté předkládám jednotlivá témata, kterým je potřeba se ve funkci ředitele věnovat a která považuji za ta důležitá. Zároveň upozorňuji na 80. výročí školy, které proběhne v roce 2025.

Popis školy

Taneční konzervatoř hlavního města Prahy, Křížovnická 81/7, 110 00 Praha (dále je TKP) je renomovaná instituce s dlouholetou tradicí, která vychovává tanečnický, ale i budoucí choreografy, pedagogy a poučené taneční profesionály, a to již od roku 1945, kdy došlo k emancipaci českého tanečního školství. TKP vzdělává své žáky podle RVP 82-46-M,P/01 Tanec stejně jako další taneční konzervatoře v této zemi. Výuka na TKP probíhá od školního roku 2012/2013 podle ŠVP *Příprava pro profesionální taneční činnost* a je tak jedinou taneční konzervatoří, která už v názvu svého ŠVP výrazně cílí na budoucí uplatnění svých absolventů. Studium je osmileté a je ukončeno maturitní zkouškou a následně absolutoriem. Od pátého ročníku si žáci volí svoji specializaci na klasický nebo současný tanec.

Kapacita školy je 230 žáků, dle Výroční zprávy 2022/2023 měla škola 138 žáků v 8 třídách, které jsou pak dle potřeb rozdělovány na menší skupiny. Z celkového počtu žáků na konci roku 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 50 žáků, tedy zhruba třetina. Úspěšnost maturitní zkoušky v tomtéž roce, kterou vykonalo 16 žáků, byla 9 žáků s vyznamenáním a 7 jich prospělo. Následného absolutoria se účastnilo 18 žáků, z toho jich 8 prospělo s vyznamenáním, 7 prospělo a 1 neprospěl. Pro nový školní rok 2023/2024 bylo přijato 14 žáků z celkového počtu 52 uchazečů.

Škola disponuje 64 pedagogickými pracovníky, kteří jsou plně kvalifikovaní, ale ne všichni mají plné úvazky. V přepočtu na plné zaměstnance je to 45,9. Počet nepedagogických pracovníků je 11 (v přepočtu na plné zaměstnance 8,82).

Analýza současného stavu – problémy školy

Vzhledem ke specifčnosti tanečního vzdělávání, považuji úspěšnost absolventů u zkoušek za velmi dobrou. Je třeba se ale dál ptát, jak je to s uplatněním jednotlivých absolventů. V České republice máme pouze 8 baletních souborů, které vytváří svůj samostatný taneční repertoár a právě pro tyto soubory jsou primárně žáci vychovávaní. Domnívám se bohužel, že současná poptávka po kvalifikovaných tanečnicích je v souborech menší, než jich jednotlivé školy (a to nejen u nás) vzdělávají. Navíc otevřený evropský prostor ještě zvětšuje konkurenci. A podíl cizinců v tuzemských baletních souborech je velký, a proto je potřeba se zamyslet nad tím, zdali TKP nemá připravovat absolventy ještě trochu jiným způsobem, aby absolventi obstáli v širší konkurenci vycházející ze zahraničních škol.

Mezi velké aktuální problémy školy patří nedostačující množství tanečních sálů a učeben. Škola se dlouhodobě potýká s nedostatkem prostoru, jak dokládá i Inspekční zpráva 2022 a musí využívat sály v budově Pražské konzervatoře Na Rejdišti. Což působí nejen organizační problémy, ale přináší zvláště v zimních měsících i zdravotní rizika.

Dalším problémem je věk pedagogických pracovníků. Skoro polovina jich je ve věkové kategorii 61 a více. Což do budoucna bude jistě znamenat hledání nových zaměstnanců, protože jich může velmi rychle spousta odejít do důchodu.

Hlavní cíle rozvoje školy

Na základě výše předložených problémů, předkládám možná řešení, a navíc otevírám ještě další témata, která považuji v následném rozvoji školy za prioritní. Jednotlivá témata dále specifikuji na jedné straně pro žáky, na druhé pro pedagogické pracovníky a k tomu ještě dodávám témata obecného charakteru pro celou školu. Po prostudování strategických dokumentů MŠMT, Dlouhodobých záměrů ČR 2023 -2027 souzním s některými body, které považuji za zásadní i ve své koncepci a zde se také objevují.

Uplatnění absolventů

Pro zjištění situace by mé první kroky vedly především do našich baletních souborů, za jejich uměleckými šéfy a baletními mistry. Abych zjistil, co oni očekávají od absolventů TKP a co potřebují pro své soubory. Škola by neměla být uzavřeným systémem sama pro sebe, ale měla by úzce spolupracovat s institucemi, pro které své žáky připravuje. Umím si představit vzájemnou spolupráci pedagogů a baletních mistrů jednotlivých souborů. A hostování nejen žáků TKP na českých jevištích, ale především „hostování“ baletních mistrů na sálech TKP. Samozřejmě uvažuji především o žácích posledního ročníku studia.

Zároveň už na konci 7. ročníku je kolikrát zřejmé, že daný žák nemá dispozice a schopnosti, stát se profesionálním tanečníkem. Přesto může v tanečním světě najít své uplatnění jako pedagog, teoretik, kritik, či choreograf. V osmém ročníku by se tak s tímto mělo v koncepčních dokumentech školy počítat a připravit danou specializaci pro takovéto žáky.

V rámci 8. ročníku by měl být obecně větší důraz kladen na přípravu do profesního uměleckého života. A to nejen prostřednictvím individuálních příprav na konkurzy, ale i diskuzí o současném tanečním světě a jeho možnostech a podmínkách. Spolupráce s různými jinými lektory, baletními mistry, ale i třeba fotografy může všem absolventům ulehčit jejich vstup do pracovního života.

Prostorové podmínky školy

Zásadní problém, který je potřeba řešit je prostorové rozvržení výuky. Nejjednodušším řešením je samozřejmě lepší organizace a koordinace výuky, i třeba za cenu využití prostor jiných budov a subjektů, což se děje již teď. Vyžadovalo by důslednější analýzu tohoto problému, ale věřím, že se o to současné vedení již několikrát pokusilo. Nejlepším řešením by však samozřejmě byla stavební úprava školy tak, aby mohla být zcela soběstačná. Což samozřejmě nebude hned a na jistou dobu by to stejně vyžadovalo provizorní řešení.

S rozšířením sálů souvisí i možné naplnění kapacity školy. V případě, že bude škola mít prostor, může přijmout více žáků.

Změny v pedagogickém sboru

Vzhledem k věkovému průměru pedagogických pracovníků TKP bude dříve, či později třeba řešit nové personální složení pedagogického sboru. Do jaké míry je tato hrozba aktuální by ukázaly až rozhovory s aktuálními zaměstnanci školy po nástupu do funkce. Nicméně i v případě potřeby nových zaměstnanců by mou pozornost poutaly nejprve tuzemské baletní soubory. Protože právě lidé z praxe mohou žákům předat nejcennější zkušenosti. Na druhé straně je to pak především spolupráce s HAMU a JAMU a jejich absolventy tanečních oborů.

Provázení jednotlivých stupňů tanečního života jakými jsou: žák – student – tanečník – pedagog, může přinést mimořádné spojení z kterého budou těžit všechny instituce v systému.

A to z této diskuze zcela vynechávám ještě předstupeň tanečního vzdělávání, tedy základní umělecké školy, volnočasová centra a soukromé baletní školy.

Cíle pro žáky

Za velmi důležité považuji **posílení jazykové vybavenosti žáků**. Jako absolvent germanistického studia, se musím ptát na chybějící výuku němčiny na TKP. Navíc pokud sousedíme s dvěma německy mluvícími zeměmi, považuji za nutné dostat němčinu do výuky. Protože pokud absolventi neseženou místo v ČR nebo třeba na Slovensku, je nám právě Rakousko a Německo nejbližší. Uvědomuji si, že odborná taneční příprava je velice náročná a zabere spoustu času, přesto v dnešním světě jsou dva cizí jazyky minimum. A to k nim nepočítám anglický jazyk, který by měl být samozřejmostí.

S tím souvisí i rozšíření **mezinárodní spolupráce**, spolupráce se zahraničními lektory, ale i různé výměnné pobyty žáků. Protřednictvím takových pobytů se žáci nejen obohacují po taneční stránce, ale také po jazykové a mimo jiné i po sociální.

Znovu opakuji, že jsem si vědom fyzické náročnosti celého studia, ale myslím, že by měla být **posílena i odborná teoretická připravenost žáků**. Samozřejmě, že hlavní doménou stále zůstává praktická taneční příprava. Ale absolventi TKP by měli být i poučenými teoretiky a mít přehled nejen o tanečním, ale o všeobecném kulturním dění. Již první žáci pod vedením profesora Reimoserera přispívali svými články do Tanečních listů, což by v rámci oslav 80. výročí mohl být zajímavý projekt pro současné žáky.

V dnešní době je také velkým tématem **digitální gramotnost**. I když dnešní generace vyrůstá s technikou již skoro od počátku svého života, je třeba s ní vědomě a účelově pracovat.

Cíle pro pedagogy

Rozhodně je třeba podporovat **další vzdělávání pedagogických pracovníků**. A to jak ve svém oboru, tak v obecných pedagogicko-psychologických disciplínách. Zároveň by každý pedagog měl obohacovat svoji výuku o nové metody a především v teoretických předmětech všeobecného základu kombinovat různé způsoby výuky a podporovat skupinové práce a vlastní práce žáků.

Stejně jako je tomu u žáků je třeba se zaměřit na **posílení digitálních a jazykových kompetencí pedagogických pracovníků**. I pro pedagogy existují různé zahraniční výměnné programy. Navíc střídání perspektivy učitel – žák považuji pro každého pedagoga za potřebné. Získává tím tak potřebný nadhled a vždy také cennou zkušenost a rozšíření svých dovedností a schopností.

Budu podporovat **týmovost celého pedagogického sboru**, který by měl společně pracovat a jehož cílem by měl být úspěšný žák.

Základem by měla být i **kommunikace všech pracovníků školy s vedením školy**. Dostatečný prostor pro diskusi může předejít zbytečným problémům, ale může být také prevencí syndromu vyhoření jednotlivých pracovníků.

Propagace školy

Škola by měla řešit i to, jak vypadá navenek. Je třeba vytvořit jednotnou strukturu prezentace školy. Mělo by vzniknout nové logo školy, internetové stránky. Prostřednictvím sociálních sítí propagovat nejen škole, ale i povědomí o oboru a jeho problémech a možnostech.

Oslava 80. výročí školy

Mimo všechny další plány je třeba zmínit, že v roce 2025 bude škola slavit své významné jubileum, a to 80 let od svého založení. Takto významný milník, který by byl součástí mého funkčního období, nelze opomenout. U této příležitosti by se celý školní rok 2024/2025 měl nést v duchu oslav. Nejen prostřednictvím různých koncertů, ale i různých besed, workshopů a prezentací významných absolventů této školy. A určitě i nějakým sborníkem vydaným u této příležitosti.

Vše by mělo vyvrcholit 11.10.2025 speciálním představením všech, co mají či měli s TKP něco společného.

Tradicionalitu tance a tanečního vzdělávání a odkaz k předchozím generacím považuji za zásadní. Koneckonců taneční svět je vždy tak trochu uzavřený sám do sebe a jsou to především bývalí tanečníci a tanečnice, kteří předávají své další taneční zkušenosti nové generaci. A tento osobní přenos je nezbytný a neoddiskutovatelný.

Závěr

Taneční vzdělávání je něco velmi specifického v našem vzdělávacím systému. Tvoří jen malé procento a i když základ bere z obecných principů pedagogiky, psychologie, didaktiky a koncepčních dokumentů svých zřizovatelů, vždy má své odlišnosti a svá trochu jiná pravidla. Spousta z těchto specifických vychází z tradic, které je potřeba respektovat, ale zároveň podle aktuálních potřeb modifikovat a vylepšovat, aby se z tance nestalo mrtvé umění a absolventi TKP mohli najít své uplatnění nejen na trhu práce, ale i v osobním životě. Být tak nejen aktivními tanečními umělci, ale zároveň teoreticky znát svůj obor a prezentovat ho třeba i jiným způsobem. Pokud se stanu ředitelem této školy chtěl bych i na toto klást důraz.